

LWEO B.V.  
Postbus 7442  
1007 JK Amsterdam

Telefoon:  
(020) 67 00 270

Fax:  
(020) 67 00 271

E-mail (algemeen):  
Postbus@lweo.nl

Aan- / afmelden  
nieuwsbrief:  
nieuwsbrief@lweo.nl

Bestellingen:  
bestelling@lweo.nl

Website:  
[www.lweo.nl](http://www.lweo.nl)

## Printversie nieuwsbrief

Mocht u de nieuwsbrief willen printen dan kunt u ook gebruik maken van het meegestuurd pdf-bestand.

## De veranderingen in 2007

Komend schooljaar verandert er veel voor het vak economie:

- . Het nieuwe examenprogramma gaat van start.
- . De examenstof is met ingang van 2007 verdeeld over het schoolexamen (SE) en het centraal examen (CE). Het is de bedoeling dat 60% van de beschikbare tijd wordt ingeruimd voor CE-stof en 40% voor SE-stof.
- . Economie krijgt 40 uur minder op havo en vwo.
- . Economie is niet langer verplicht in het profiel C&M op de havo.
- . Het deelvak wordt afgeschaft.
- . Geld- en bankwezen en onderontwikkeling zijn geschrapt.
- . Op de meeste scholen zal op 4 vwo een einde komen aan de streaming, vaak zullen 3 vwo-leerlingen meteen al een profiel moeten kiezen.
- . Tot nu toe kozen de N&G- en N&T-leerlingen meestal het deelvak economie, de kans bestaat dat deze leerlingen nu weer terug komen bij het (totaal)vak economie.

Al deze veranderingen zijn aanleiding geweest voor de LWEO om volgend jaar met een 'nieuwe' methode op de markt te komen. De belangrijkste wijziging is dat er vanaf 2007 onderscheid gemaakt wordt tussen lesbrieven die leerlingen moeten kennen voor het CE en die ze moeten kennen voor het SE. Hierdoor wordt de methode zeer flexibel inzetbaar en kan elke school zijn eigen volgorde van behandeling bepalen: eerst CE-lesbrieven en daarna SE-lesbrieven of andersom. Een mix is natuurlijk ook mogelijk. Door het verdwijnen van het deelvak is het mogelijk geworden om overlap uit de lesbrieven te halen. En verder is veel stof geactualiseerd in de 'nieuwe' methode.

## De havo-methode voor de tweede fase

Volgend schooljaar krijgen de scholen te maken met leerlingen die het oude examenprogramma volgen (5 havo, 5 vwo en 6 vwo) en leerlingen die het nieuwe examenprogramma (4 havo en 4 vwo) volgen. Om het verschil tussen de oude en de nieuwe methode goed duidelijk te maken is er voor gekozen om te gaan werken met de toevoegingen: Oude Stijl (OS) en Nieuwe Stijl (NS). Lesbrieven met de toevoeging Oude Stijl hebben betrekking op het oude examenprogramma, lesbrieven Nieuwe Stijl hebben uitsluitend betrekking op het nieuwe programma en lesbrieven met de toevoeging Oude en Nieuwe Stijl zijn bruikbaar voor beide programma's.

De geadviseerde volgorde van de lesbrieven ziet er als volgt uit. Bij de studielasturen (SL) Nieuwe Stijl gaat het om een schatting.

<b>HAVO-METHODE</b>			
<b>LWEO-methode Oude Stijl (OS)</b>	<b>Ec 1</b>	<b>Ec 1+2</b>	<b>SL</b>
Arbeidsmarkt OS + NS	x	x	65
Consument en Producent OS + NS	x	x	65
Vaardigheden Havo OS + NS	x	x	pm
Inkomen OS	x	x	65
Internationale Handel OS	x	x	30
Europese Integratie OS		x	80
Economische Groei OS		x	60
<i>Subtotaal</i>			<i>365</i>
Vaardigheden, ICT, PO, training, e.d.			75
<i>Totaal</i>			<i>440</i>

<b>LWEO-methode Nieuwe Stijl (NS)</b>	<b>CE/SE</b>	<b>SL</b>
Arbeidsmarkt OS + NS	CE	65
Consument en Producent OS + NS	SE	65
Vaardigheden Havo OS + NS	CE/SE	pm
Inkomen en Groei NS	CE	55
De Collectieve Sector NS	CE	50
Buitenland 1 NS	SE	40
Buitenland 2 NS	CE	50
De Extra's Havo NS	-	pm
<i>Subtotaal</i>		<i>325</i>
Vaardigheden, ICT, PO, training, e.d.		75
<i>Totaal</i>		<i>400</i>

De lesbrief 'Arbeidsmarkt' is de startlesbrief voor de havo. De SE-lesbrieven vereisen nauwelijks enige voorkennis waardoor de plaats van behandeling min of meer vrij is. De lesbrief 'De Extra's Havo' bevat de onderdelen die nu geschrappt worden in het examen, te weten: geld- en bankwezen en onderontwikkeling.

## De vwo-methode voor de tweede fase

De geadviseerde volgorde van de lesbrieven ziet er als volgt uit. Bij de studielasturen (SL) Nieuwe Stijl gaat het om een schatting.

<b>VWO-METHODE</b>			
<b>LWEO-methode Oude Stijl (OS)</b>	<b>Ec 1</b>	<b>Ec 1+2</b>	<b>SL</b>
Welvaart OS + NS	x	x	40
De Vraag OS	x	x	23
Het Aanbod OS	x	x	29
Markten 1 OS + NS	x	x	32
Markten 2 OS of Markten 2 PGO OS	x	x	40
Overheid OS + NS	x	x	33
Vaardigheden Vwo OS + NS	x	x	pm
Modellen OS + NS		x	62
Europa OS		x	33
De Wereld OS		x	35
<i>Subtotaal</i>			<i>325</i>
Vaardigheden, ICT, PO, training, e.d.			195
<i>Totaal</i>			<i>520</i>

<b>LWEO-methode Nieuwe Stijl (NS)</b>	<b>CE/SE</b>	<b>SL</b>
Welvaart OS + NS	CE	40
Vraag en Aanbod NS	SE	50
Markten 1 OS + NS	CE	32
Micro NS of Micro PGO NS	SE	40
Overheid OS + NS	CE	33
Vaardigheden Vwo OS + NS	CE/SE	pm
Modellen OS + NS	CE	60
Europese Samenwerking NS	SE	30
Globalisering NS	CE	35
De Extra's Vwo NS	-	pm
<i>Subtotaal</i>		<i>320</i>
Vaardigheden, ICT, PO, training, e.d.		160
<i>Totaal</i>		<i>480</i>

De startlesbrief is 'Welvaart'. De SE-lesbrieven vereisen nauwelijks enige voorkennis waardoor de plaats van behandeling min of meer vrij is. De lesbrief 'De Extra's Vwo' bevat de onderdelen die nu geschrapt worden in het examen, te weten: geld- en bankwezen en onderontwikkeling.

## Gebruikersbijeenkomst

De gebruikersbijeenkomst op 23 november is zeer druk bezocht, er waren 180 docenten. De hoofdlijnen van de presentatie van Nico Pool en Enno Noordhoff over de methode in 2007 kunt u downloaden van de website van de LWEO. Ga naar [www.lweo.nl](http://www.lweo.nl), klik op docenten, nieuws en presentatie.

## Probleemgestuurd onderwijs

Aangezien er in het nieuwe programma geen gedetailleerde explicitering is van de globale eindtermen van het schoolexamen heeft elke school de nodige ruimte om het schoolexamen naar eigen inzicht in te richten. Een mogelijke invulling is probleemgestuurd onderwijs (PGO). Een onderwijsvorm waar bijna alle leerlingen na de middelbare school mee te maken krijgen in het vervolgonderwijs. De LWEO heeft daartoe de lesbrief 'Micro PGO NS' (in het oude programma 'Markten 2 PGO OS') ontwikkeld. De lesbrief wordt over het algemeen zeer goed ontvangen door leerlingen en docenten en dat is geen wonder omdat PGO een motiverende en enthousiasmerende onderwijsvorm is.

## Pgo-training

Op de gebruikersbijeenkomst heeft Coen Pellemans twee workshops gegeven over de lesbrief 'Markten 2 PGO'. Naar aanleiding van de gebruikersbijeenkomst wordt er een training door hem gegeven. De training gaat expliciet in op het werken met deze lesbrief. Alle ins-and-outs van probleemgestuurd onderwijs zullen aan de orde komen.

Deze training wordt gegeven op donderdag 18 januari 2007 van 14.30 tot 17.00 uur in Tilburg (Beatrixcollege, nabij Station Tilburg-Reeshof). De kosten zijn € 40 per deelnemer.

Aanmelden voor de bijeenkomst van 18 januari dient uiterlijk 22 december te gebeuren door een e-mail te sturen naar [postbus@lweo.nl](mailto:postbus@lweo.nl). Het aantal deelnemers is begrensd op ongeveer 12.

Indien u later in het jaar een cursus wilt bijwonen dan kunt u dat kenbaar maken door een e-mail te sturen naar [postbus@lweo.nl](mailto:postbus@lweo.nl).

## Conferentie LWEO

De jaarlijkse LWEO-conferentie wordt gehouden op woensdag 16 mei 2007. De conferentie wordt georganiseerd voor gebruikers van de LWEO-methode en zal plaatsvinden in Hotel Vught vlakbij 's-Hertogenbosch.

## De beveiligde website van de LWEO

Deze website is tegenwoordig ook toegankelijk voor scholen die de LWEO-methode niet gebruiken op hun school, zij betalen voor een abonnement € 200,-, scholen die de methode wel gebruiken betalen slechts € 45,-. De website geeft toegang tot:

- . 355 opgaven met open vragen gerangschikt per lesbrief.
- . 1.800 meerkeuzevragen gerangschikt per lesbrief.
- . alle examens voor het deel- en totaalvak havo en vwo
- . praktische opdrachten.
- . antwoorden op de zelftesten
- . uitwerkingen van de lesbrieven

## De LWEO-plussite

De plussite is een jaar na de lancering een groot succes en voorziet duidelijk in een behoefte. Met LWEO-plus kan voor elk leerjaar een eigen website samengesteld worden waarbij een keuze gemaakt kan worden uit de volgende onderdelen:

- . Uitwerkingen van de opdrachten
- . Antwoorden op de zelftesten en de bouwstenen
- . Meerkeuzevragen die online gemaakt kunnen worden
- . Examen voorbereiding, bestaande uit een diagnostische toets en complete examens met antwoorden
- . Toolbooks

Met een wachtwoord kunnen de leerlingen van een bepaald leerjaar 1 jaar lang inloggen op de website die voor hun is samengesteld. Met een speciale beheermodule voor docenten kunnen bestelde onderdelen voor een leerjaar worden geactiveerd en gedeactiveerd. Dat kan per lesbrief maar ook per hoofdstuk, waardoor het leerproces van de leerlingen in hoge mate gestuurd kan worden.

## Toolbooks

Er zijn dit jaar drie nieuwe toolbooks verschenen:

- . Indexcijfers
- . Gevangenendilemma
- . Inkomensverdeling

Daarnaast zijn er de toolbooks: Elasticiteiten en Inkomstenbelasting.

Toolbooks bieden de mogelijkheid om op een interactieve manier achter de computer kennis te maken met bepaalde onderdelen van de examenstof.

Toolbooks zijn opgenomen in het LWEO-pluspakket. Indien u wilt zien hoe een toolbook werkt, kunt u surfen naar de website van de LWEO. Klik op vwo, lesbrief Modellen, hoofdstuk 3 en vervolgens rechts in het scherm op toolbook. Dit toolbook staat niet zoals de andere toolbooks online, maar moet worden gedownload.

## Nieuwe tweedeklasversie fundament

Fundament is de economiemethode van de LWEO voor de onderbouw. Eigenlijk zou er dit schooljaar al een nieuwe methode moeten zijn maar helaas is dat uitgesteld, dit als gevolg van de lancering van een nieuwe Engelstalige derdeklasversie. Volgend schooljaar komt er een geheel herziene tweedeklasversie uit. De huidige methode voor de tweede klas wordt geactualiseerd en voorzien van nieuwe didactische inzichten. De eerste lesbrief 'Jonge Consumenten' zal leverbaar zijn aan het begin van het schooljaar. De andere twee lesbrieven verschijnen in oktober en januari.

## Leren denken met bedrijfs-economie van Roel Grol

Roel Grol won in 2005 de 'Appels en Perenprijs' voor zijn boek 'Leren Denken met Economie'. Hij heeft nu een nieuw boek geschreven voor de vakgebieden bedrijfseconomie, bedrijfsadministratie en commerciële economie. Het boek heet 'Leren Denken met Bedrijfseconomie' en is bedoeld voor de bovenbouw vmbo (Handel en Administratie, Handel en Verkoop), havo en vwo (Management & Organisatie). In het boek staan activerende werkvormen als complete voorbeeldlessen uitgewerkt; elke les is direct toepasbaar in het onderwijs. Het boek kost € 33,- en is te bestellen bij Boekhandel Dekker v.d. Vegt ([www.dekker.nl](http://www.dekker.nl)). Op de website kunt u het beste het ISBN-nr. 90-809088-2-7 intikken als u het boek wilt bestellen.

Tevens heeft Roel Grol een ondersteunende website ontwikkeld: [www.lerendenken.eu](http://www.lerendenken.eu). Op deze site kunnen docenten, na gratis registratie, ondermeer fullcolourbronnen, aanvullend materiaal en nieuwe werkvormen downloaden. Het boek is een inspirerende bron voor docenten en bevat voor leerlingen zeer uitdagende werkvormen.

## Engelstalige versie fundament

De Engelstalige versie is een exacte kopie van de Nederlandstalige derdeklasversie. Dat betekent dat de bladzijde- en de opdrachtennummering precies dezelfde is. Het grote voordeel hiervan is dat u in de klas met tweetalig onderwijs hetzelfde programma kunt draaien als in de gewone klassen. Het is zelfs mogelijk om in één klas beide methodes naast elkaar te gebruiken; leerlingen die werken met de Nederlandstalige versie zitten dan gewoon naast leerlingen die werken met de Engelstalige methode. Dit is vooral interessant voor scholen met een kleine afdeling tweetalig onderwijs (TTO). Ook als de school geen TTO aanbiedt, kunt u de betere gymnasium- en vwo-leerlingen de keuze geven om de Engelstalige methode te doen. Het naast elkaar gebruiken van de methodes wordt bovendien makkelijk gemaakt doordat een groot deel van de proefwerken vertaald zal worden waardoor u in zo'n klas aan alle leerlingen hetzelfde proefwerk kunt geven.

## De beveiligde website en fundament

Waarschijnlijk zullen in januari de eerste vertalingen in het Engels van een deel van de opgaven van de derdeklasversie op de website geplaatst worden. Voor de Nederlandstalige methode zijn er nu 54 opgaven voor de tweedeklasversie en 125 opgaven voor de derdeklasversie.

## Volgende nieuwsbrief

In de volgende nieuwsbrief zal aandacht worden besteed aan de inhoud van de lesbrieven nieuwe stijl en de verschijningsdata.

DE VOLGENDE NIEUWSBRIEF ZAL UITSLUITEND VIA E-MAIL VERSPREID WORDEN.

U kunt zich aanmelden voor deze nieuwsbrief door een e-mail te sturen naar: [nieuwsbrief@lweo.nl](mailto:nieuwsbrief@lweo.nl). Vermeld in deze e-mail uw naam, adres, e-mailadres en als onderwerp nieuwsbrief.

## Aan- /afmelden nieuwsbrief LWEO

Wilt u de nieuwsbrief van de LWEO B.V. ontvangen? Mail dit dan naar [nieuwsbrief@lweo.nl](mailto:nieuwsbrief@lweo.nl) met als onderwerp "opgave nieuwsbrief LWEO BV".

Wilt u de nieuwsbrief van de LWEO B.V. niet meer ontvangen? Mail dit dan naar [nieuwsbrief@lweo.nl](mailto:nieuwsbrief@lweo.nl) met als onderwerp "afmelding nieuwsbrief LWEO BV".